

KERKGESCHIEDENIS 2

LEERPLAN

Versie leerplan: 01-09-2019

Versie module: ST11/A/1

Studie: Opleiding Theologie

Vakgroep: Systematische Theologie

Studiepunten: 3 EC | 84 studie-uren

Inhoud

Dit vak richt zich op de periode van 500 na Christus tot heden. De nadruk ligt op de Middeleeuwen, de Reformatie, het Puritanisme, het Piëtisme, het Baptisme, en de opkomst van het Evangelicalisme. Je wordt bekend gemaakt met de belangrijkste wentelingen, de hoofdrolspelers en hun theologische motieven.

Leerdoelen

Algemeen

Na studie van de leerstof ben je bekend met de vaktypische begrippen en heb je inzicht ontwikkeld in hun samenhang. Je bent op de hoogte van de belangrijkste bijbels-theologische vraagstukken (inclusief belangrijke stromingen en hun vertegenwoordigers) binnen het vakgebied en bent in staat hierin beargumenteerd een eigen positie in te nemen. Tevens ben je op de hoogte van de (historische) omvang en relevantie van het aandachtsgebied en ben je in staat een vertaalslag te maken van theologie naar gemeenteverband en je persoonlijk geloofsleven.

Vakspecifiek

Na deelname aan dit vak en bestudering van de behandelde stof heb je een globaal overzicht van de kerkhistorische ontwikkelingen, hoofdpersonen en belangrijke 'scharniermomenten' vanaf de Middeleeuwen tot aan het eind van de 20ste eeuw in Europa. Verder ben je bekend met de volgende woorden en begrippen en kan deze kort omschrijven:

Lage Middeleeuwen, Hoge Middeleeuwen, Late Middeleeuwen, Reformatie, Contra-reformatie, Verlichting, Nieuwe Tijd, Reveil, Anabaptisme, Puritanisme, Baptisme, Great Awakenings, Pentecostalisme, charismatische vernieuwing, Evangelicalisme.

Inzicht

Na afronding van dit vak heb je:

- een globaal inzicht gekregen in ontwikkeling van de kerkgeschiedenis;

Kennisverwerving

Vaardigheid

- inzicht gekregen in het belang van studie van het verleden voor het verstaan van de hedendaagse situatie, met name voor de ontwikkeling van de evangelische beweging.

Na deelname aan dit vak en bestudering van de behandelde stof kun je:

- het belang van studie van de kerkgeschiedenis beargumenteren;
- de hoofdlijnen en hoofdfiguren van de kerkgeschiedenis noemen;
- het eigene van het Evangelicalisme beschrijven in samenhang met de historische verworteling.

Attitude

Gedurende en na dit vak ben je je meer bewust van de vele vormen en vele stromingen waarin het christelijk geloof gestalte heeft gekregen en weet het goede in elke stroming te waarderen. Daarbij ben je je bewust van de achtergrond van je eigen traditie en de toegevoegde waarde daarvan voor de kerk van Christus.

Toetsing

Schriftelijk of digitaal tentamen over de module en eventuele aanvullende leerstof; werkstuk over een onderwerp gerelateerd aan de Evangelische Beweging (Puritanisme, Piëtisme, Great Awakenings, Edwards, Wesley, Reveil, e.d.).

Literatuur

Verplichte literatuur

Module *Kerkgeschiedenis 2*.

Bronteksten (30 pags):

- de preek van Wesley over Free Grace;
- de brief van Whitefield n.a.v. deze preek;
- een kort verklarend stukje van Iain Murray over deze preek + brief.

N.B.: Deze documenten zijn te vinden op het Studentenplaza (onder 'aanvullend studiemateriaal').

Aanbevolen literatuur

Middeleeuwen:

Bredero, A.H. 2000. *Christenheid en christendom in de middeleeuwen: Over de verhouding van godsdienst, kerk en samenleving*. Kampen: Kok Agora.

Bruin, C.C. de. 1976. *De Middeleeuwen. Handboek der kerkgeschiedenis, deel II. Leeuwarden: De Tille*.

Logan, Donald P. 2002. *A History of the Church in the Middle Ages*. London/New York: Routledge.

Reformatie studies:

- Hazlett, W. Ian P. 2003. *The Reformation in Britain and Ireland: An Introduction*. London: T&T Clark.
- Lindberg, Carter. 2010 (2nd ed.). *The European Reformations*. Chichester: Wiley-Blackwell.
- MacCulloch, Diarmaid 2016. *All Things Made New: The Reformation and Its Legacy*. Oxford: OUP, 2016.
- _____. 2005. *Reformatie: Het Europese huis gedeeld, 1470-1700*. Antwerpen: Spectrum/Standaard Uitgeverij.
- _____. 2001. *The Later Reformation in England, 1547-1603*. British History in Perspective; New York: Palgrave.
- Ryrie, Alec. 2017. *Protestants: The Faith That Made the Modern World*. New York: Viking.
- Veen, Mirjam van. 2009. *Een nieuwe tijd, een nieuwe kerk: De opkomst van het calvinisme in de 'lage landen'*. Zoetermeer: Uitgeverij Boekencentrum.

Stromingen: Anabaptisten, Puritanisme, Baptisme, Pietisme en Evangelicalisme:

- Bakker, H.A. 2008. *De weg van het wassende water: Op zoek naar de wortels van het baptisme*. Zoetermeer: Uitgeverij Boekencentrum.
- _____. 2006. *Draads en tegendraads: Leren van de puriteinen*. CHE Reeks; Zoetermeer: Uitgeverij Boekencentrum.
- Bebbington. 2010. *Baptists Through the Centuries: A History of a Global People*. Waco: Baylor University Press.
- _____. 2005. *The Dominance of Evangelicalism: The Age of Spurgeon and Moody*. A History of Evangelicalism, Part 3. Downers Grove, IL: Intervarsity Press.
- _____. 1989. *Evangelicalism in Modern Britain: A History from the 1730s to the 1980s*. London/New York, Routledge.
- Coffey, John, Paul C. H. Lim. 2008. *The Cambridge Companion to Puritanism*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Collinson, Patrick. 1967. *The Elizabethan Puritan Movement*. Oxford: Clarendon Press.
- Estep, William R. 1996 (3rd ed.). *The Anabaptist Story: An Introduction to Sixteenth-Century Anabaptism*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans.
- Noll, Mark A. 2003. *The Rise of Evangelicalism: The Age of Edwards, Whitefield and the Wesleys*. A History of Evangelicalism, Part 1. Downers Grove, IL: InterVarsity Press.
- Spijker, W. van 't, R. Bisschop, W.J. op 't Hof, 2001. *Het puritanisme: Geschiedenis, theologie en invloed*. Zoetermeer: Boekencentrum.
- Sweeney, Douglas A. 2005. *The American Evangelical Story: A History of a Movement*. Grand Rapids: Baker Academic.
- Wolffe, John. 2007. *The Expansion of Evangelicalism: The Age of Wilberforce, More, Chalmers and Finney*. A History of Evangelicalism, Part 2. Downers Grove, IL: Intervarsity Press.

Evangelicalisme in de 20ste eeuw

- Bakker, Henk. "Finding a Place of Holiness: Towards a Typological Characterization of Evangelical Churches in the Netherland," in *Evangelical Theology in Transition*. Redactie C. van der Kooi, E. van Staalduine-Sulman, en Arie Zwiep. Amsterdam: VU University Press, 2012, p. 15-39.
- Bebbington, David, en David Ceri Jones. 2013. *Evangelicalism and Fundamentalism in the United Kingdom during the Twentieth Century*. Oxford: Oxford University Press.
- Heusden, A..J. van. "Ontstaan en groei van de evangelische beweging," in *Vurig verlangen: Evangelische vernieuwing in de traditionele kerken*. Redactie Hans Eschbach. Zoetermeer: Boekencentrum, 1996, p. 49-59.
- Marsden, George M. 1994. *Understanding Fundamentalism and Evangelicalism*. Grand Rapids, MI: Eerdmans.
- _____. 1987. *Reforming Fundamentalism: Fuller Seminary and the New Evangelicalism*. Grand Rapids, MI: Eerdmans.
- _____. (red). 1984. *Evangelicalism and Modern America*. Grand Rapids, MI: Eerdmans.
- Stanley, Brian. 2013. *The Global Diffusion of Evangelicalism: The Age of Billy Graham and John Stott. A History of Evangelicalism, Part 5*. Downers Grove, IL: Intervarsity Press.
- Wacker, Grant. 2014. *America's Pastor: Billy Graham and the Shaping of a Nation*. Cambridge: Belknap Press.

